

Nr 284.

Av herr **Back**, *angående reformering av almanackans namnlängd.*

De i almanackan upptagna namnen till årets dagar förete i många fall former, som numera helt kommit ur bruk eller sakna attraktion vid val av namn. Å andra sidan äro namn med stor frekvens bland befolkningen icke upptagna i almanackan, ehuru namnens fonetiska företräden och popularitet i övrigt borde vara tillräckliga skäl för plats i almanackan. Som exempel på redan anförda förhållanden må nämnas namnen *Rebecka* och *Solveig*, det förstnämnda i frekvensavseende obetydligt bland svenskar samt därtill genom folkhumorn i avsevärd mån misskänt, medan det senare genom sitt nordiska ursprung och sin fonetiska kvalitet är synnerligen attraherande. Många liknande exempel skulle kunna anföras, vilka styrka den meningen, att almanackans namnlängd är mogen för en omarbetning. Dess nuvarande beskaffenhet utgör resultatet av den revision, som utfördes vid sekelskiftet efter motioner i andra kammaren 1899 och en därav föranledd riksdagsskrivelse till Kungl. Maj:t i saken.

Om man tar del av namnförteckningen i almanackan, finner man även, att maskulina och feminina former av samma namn intaga särskilda rum såsom August-Augustin-Augusta, Agata-Agaton, Albert-Albertina, Alexander-Alexandra m. fl. I likhet med Finlands svenska almanacka kunde även i vårt lands av praktiska samt utrymmesskäl dylika namn, i den mån de äro värda plats i en reformerad almanacka, upptagas på samma dag för att därigenom bereda plats för nya namn, varigenom almanackan som uppslags- och rådfrågningsbok ökade i värde.

Ett flertal namn av ursprunglig form stå ännu kvar som rena antikviteter i almanackan, ehuru bättre nybildningar kommit i bruk. Sålunda möta vi exempelvis i namnlängden *Dorotea*, som väl oftast blir ändrat till *Dora*, Matteus-Mattias blir *Mats*, Samuel blir *Sam* o. s. v. Dylika bättre nybildningar borde angivas omedelbart efter grundformen, i den mån denna förtjänar att längre behålla sin plats.

En alldeles särskilt omfattning rik ställning intaga de semitiska eller bibliska namnen i vår almanacka. De torde uppgå till bortåt ett femtiotal trots att deras värde och attraktionskraft i det svenska namnskicket är skäligen klen. Namn sådana som Adam, Bartolomeus, Elias, Jonatan, Lukas, Matteus, Moses, Nikodemus, Rebecka, Sakarias m. fl. torde i stort sett vara att betrakta som petrifikat i modernt namnskick. Deras plats i almanackan är diskutabel även av det skälet att dessa namn inpräntas hos folket genom skolans kristendomsundervisning och därigenom få en tillräckligt stark ställning i tävlingen

med andra namn. I detta sammanhang må omnämnas att det norska namnskicket vilar på en traditionell inpräntning i minnet av namnen, ty officiell namnlängd saknas.

Om en reformering av almanackans namnlängd efter här skisserade linjer kunde åvägabringas, skulle plats uppstå för ett stort antal nya namn. På de lediga platserna kunde införas de bästa av nu i landet brukliga, som hittills ej införts i almanackan, samt därutöver vissa äldre ännu lämpliga svenska namn såsom Arent, Berit, Viking m. fl. Ett flertal namn förekomma även i våra nordiska grannländer, namn, som förtjänade att tagas i bruk i vårt land och införas i vår almanacka, vilket, hur ringa det än kan ta sig ut, dock vore ett led i nordiskt sammanväxande och vidgad nordisk gemensamhet.

I fråga om utförandet av här påpekade reformarbete må det tillåtas uttala den uppfattningen, att detta må anförtros åt personer, som, jämte intresse för svenskt namnskick, jämväl inrymma någon representant för nordisk språkforskning med anknytning till här ifrågasatta arbetsuppgiften.

På grund av vad ovan anförts får undertecknad föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder i syfte att reformera almanackans namnlängd i huvudsaklig överensstämmelse med de i motionen angivna synpunkterna.

Stockholm den 21 januari 1936.

Johannes Back.